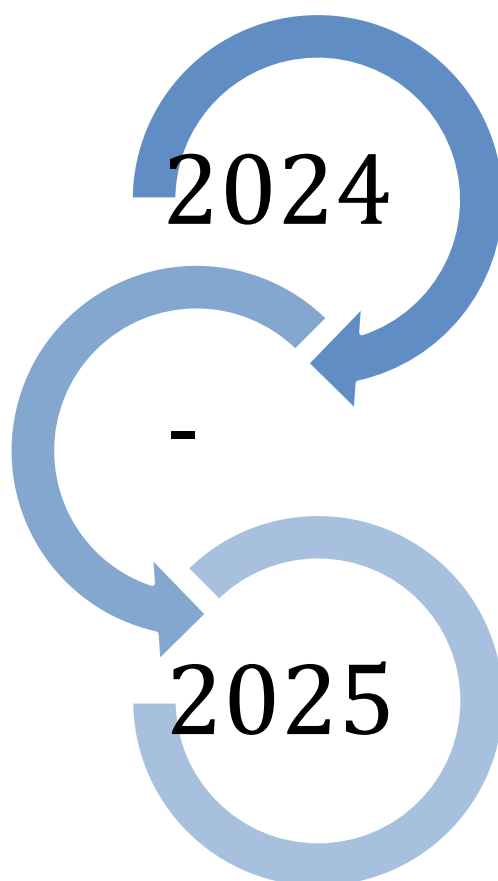

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Vypracovala: Mgr. Jana Vacková Hezinová,
výchovná poradkyně

Schválil: Mgr. Milan Točík, ředitel školy

Datum zpracování: 15. 9. 2024

Datum aktualizace:

Projednáno na pedagogické radě: 25. 9. 2024

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je přesný návod postupu, jak řešit krizové situace ve škole. Je sestaven na základě charakteristik a doporučených metod při řešení sociálně patologických jevů, které se mohou na škole objevit. Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu sociálně patologických jevů mezi žáky. Role školy v těchto situacích je pouze preventivní a poradenská, šetření provádí Policie ČR. S krizovým plánem školy je seznámen pedagogický sbor, rodiče i žáci školy.

Krizový plán vychází z těchto dokumentů:

- ✚ Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28
- ✚ Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a mládeže
- ✚ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- ✚ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- ✚ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- ✚ Vyhláška č. 116/2011 Sb., která mění vyhlášku č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- ✚ Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28
- ✚ Metodický pokyn k MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 22 294/2013-1
- ✚ Metodický pokyn k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 20 006/2007-51

- ✚ Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14 423/1999-22
- ✚ Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002-14
- ✚ Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí – žáků ve školských zařízeních zřizovaných MŠMT č.j. 37 014/2005-25
- ✚ Metodický pokyn ministryně školství k řešení šikany a předcházení šikaně ve školách MŠMT 2016
- ✚ Úmluva o právech dítěte 104/1991 Sb.
- ✚ Školní řád Gymnázia Dačice
- ✚ Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování – MŠMT č.j. 780/2024-1

V rámci prevence sociálně patologických jevů je **třeba věnovat zvýšenou pozornost jakýmkoli změnám v chování či prospěchu**, které se u jednotlivce nebo skupiny na škole vyskytnou.

- Pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny.
- O zjištěných poznatcích informovat třídního učitele, příp. ředitele školy, metodika prevence, výchovného poradce.
- Pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření na metodikovi prevence.
- Třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce žáků a s ohledem na situaci buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení.

Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje na předcházení rizik, které směřují zejména k následujícím **rizikovým projevům v chování žáků**:

1. šikana
2. kyberšikana
3. záškoláctví
4. vandalismus
5. krádež
6. problematika poruch příjmu potravy a sebepoškozování
7. syndrom týraného dítěte
8. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
9. návykové látky
10. úraz, náhlé zhoršení zdravotního stavu

1. ŠIKANA

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a opakované užití fyzických a psychických útoků jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím moderních komunikačních prostředků, především prostřednictvím internetu a mobilu (viz kyberšikana).

Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počátečních a pokročilých stádií. Proto existují dva typy scénáře:

SCÉNÁŘ 1:

POKUD ZAMĚSTNANEC ŠKOLY ZJISTÍ INFORMACE O POČÁTEČNÍ ŠIKANĚ (STÁDIUM 1 – A POČÁTEK 3) A JINÉM AGRESIVNÍM CHOVÁNÍ, JE POVINEN POSTUPOVAT NÁSLEDOVNĚ!:

1. Neprodleně oznámit toto zjištění MP, výchovné poradkyni.
2. Následuje schůzka MP, výchovné poradkyně, třídního učitele a ředitele školy, případně svědků z řad zaměstnanců a jsou dohodnuty další kroky.
3. Metodička prevence, třídní učitel, výchovná poradkyně, ředitel školy, (podle domluvy) vedou rozhovory s obětí a svědky. Vše zaznamenat.

Zjistit:

- Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí.
- Kdo je agresorem, kolik je agresorů. Kdo z nich je iniciátor – aktivní účastník šikanování.
- Co, kdy, kde a jak dělali agresori obětím.
- K jak vážným a agresivním a manipulativním projevům došlo.
- Jak dlouho šikana trvá.

4. Možný rozhovor s dalšími svědky.

5. Metodička prevence, výchovná poradkyně a ředitel školy provedou rozhovor s agresorem/agresory (opět je třeba vše písemně zaznamenat. Pokud je více agresorů je možné je nechat mezi sebou konfrontovat).
6. Telefonické oznámení stavu věci rodičům agresorů (ředitel školy) → následná schůzka MP, ředitel školy, výchovná poradkyně, třídní učitel, rodiče agresorů
7. Potrestání agresora podle sankčního řádu školy/krizového plánu.
8. Práce se třídou, ve které k šikaně došlo – třídní učitel, MP, výchovné poradkyně, PPP Jindřichův Hradec, Pravdova 837/II, tel. - 384 388 133, 721 077 255, oblastní metodik prevence Mgr. Petra Davidová, tel. - 725 438 733;
SVP JH, tel. -384 351 366, 777 356 748

SCÉNÁŘ 2: POKROČILÁ NEOBVYKLÁ ŠIKANA

Pomoc u pokročilé šikany s neobvyklou formou – tzv. výbuchu skupinového násilí nebo také školního „lynčování“ má charakter krizového scénáře. V tomto případě nelze čekat na odborníka – specialistu, protože oběti jsou ohroženy na zdraví nebo dokonce na životě a později je většinou nemožné případ vyšetřit. Jedná se o případ šikany, kdy dochází k trestnému činu (provinění) nebo se jedná o podezření na takovýto trestný čin (provinění). Škola tuto situaci není schopna vyřešit sama. Je nutná spolupráce specializovaných institucí a policie.

POKUD JE ZAMĚSTANEC ŠKOLY SVĚDKEM ŠIKANY VE STÁDIU (3–5) nebo JINÉHO AGRESIVNÍHO CHOVÁNÍ, JE POVINNEN POSTUPOVAT NÁSLEDOVNĚ!

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany.
2. Bezprostřední záchrana oběti (první pomoc, popř. přivolání záchranné služby), zastavení skupinového násilí (oddělení agresorů).
3. Kontaktování metodičky prevence, která bezprostředně kontaktuje a informuje ředitele školy a rodiče oběti o události. S vedením školy se domluví další postup.
4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi
  - dozor pedagogů, jiných dospělých osob

- oddělení agresorů– zajistit u všech skupin dozor a hlavně nevyslýchat
- 5. Oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování,
- 6. Informace rodičům (ředitel školy, metodička prevence, výchovná poradkyně)
- 7. Vlastní vyšetřování (ředitel školy, metodička prevence, výchovná poradkyně, třídní učitel)
  - rozhovor s obětí a informátory
  - nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
  - individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
  - rozhovor s agresory
  - NIKDY NEKONFRONTOVAT OBĚTI A AGRESORY!
- 8. Spolupráce s dalšími institucemi
- 9. Potrestání agresora a další práce s agresorem
- 10. Práce se třídou, skupinou, ve které k šikaně došlo – TÚ, MP, výchovná poradkyně, popř. PPP Jindřichův Hradec, Pravdova 837/II tel. 384 388 133, 721 077 255, oblastní metodik prevence Mgr. Petra Davidová tel. 725 438 733, SVP JH, tel. 384 351 366, 777 356 748

V JAKÉM PŘÍPADĚ VYROZUMĚT POLICII ČR A OSPOD?

- Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin (často u pokročilé šikany). Jestliže má pedagog podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost Městskému úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD).
- V případě, že rodiče odmítají spolupracovat se školou a opakovaně se odmítají zúčastňovat výchovných komisí, je škole povinná vyzumět OSPOD, Janderova 147/II 377 01 JH, tel. 384 351 111, kontakt na oddělení prevence Policie Jindřichův Hradec, Nádražní 567/II, tel. 974 233 207, mob. 724 250 836, jh.pis@pcr.cz

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (míru zhodnotí pedagogický tým):

1. Důtka třídního učitele
2. Důtka ředitele školy
3. Podmíněné vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)
4. Vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)

2. KYBERŠIKANÁ

Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT (informačních komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost.

KDO ŘEŠÍ:

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy, školní metodička prevence, výchovná poradkyně, třídní učitel se školskými poradenskými zařízeními – viz výše.

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY (ŠMP, TU, ředitel)

1. Zajistit ochranu oběti. Kontaktovat operátora mobilní sítě nebo zřizovatele webových stránek, profilu atd.
2. Zajistit dostupné důkazy.
3. Důkladně vyšetřit (NE KONFRONTACE OBĚTI A AGRESORA) a žádat odbornou pomoc.
4. Vyšetřit všechny souvislosti se zjištěným incidentem.
5. Zajistit si podporu a pomoc externího pracovníka (IT expert, PPP, policie,)
6. Informovat rodiče oběti a rodiče agresora. Poučit rodiče o tom, koho mohou (je vhodné) kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.). Některé případy kyberšikany nespadají do kompetence školy.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (míru zhodnotí pedagogický tým):

1. Důtka třídního učitele
2. Důtka ředitele školy
3. Podmíněné vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)
4. Vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)

3. ZÁŠKOLÁCTVÍ

Za **záškoláctví („chození za školu“)** je považována neomluvená absence žáka (absenci žáka omlouvá pedagog, nikoliv rodič, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka, vždy v souladu s pravidly školy o omlouvání absence) gymnázia ve škole. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu (pravidel stanovených školou), současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku.

Pravé záškoláctví – žák se ve škole neukazuje, ale rodiče si myslí, že do školy chodí.

Záškoláctví s vědomím rodičů – na této formě se podílí několik typů rodičů, jejichž hlavními charakteristikami je buď odmítavý postoj ke škole nebo přílišná slabost ve vztahu k dítěti či závislosti na pomoci a podpoře dítěte v domácnosti.

Záškoláctví s klamáním rodičů – existují děti, které dokážou přesvědčit rodiče o svých zdravotních obtížích, po které nemohou jít do školy a rodiče jim absenci omlouvají pro tyto zdravotní důvody, tento typ záškoláctví je však obtížně rozlišitelný od záškoláctví s vědomím rodičů.

Odmítání školy – některým typům žáků činí představa školní docházky psychické obtíže.

KDO ŘEŠÍ + S KÝM SE SPOLUPRACUJE

- U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy
- Školní poradenské pracoviště (školní metodička prevence, výchovná poradkyně, ředitel školy)
- Přestupkový orgán
- OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí)
- Policie ČR

JAK POSTUPOVAT – VYŠETŘENÍ příčin záškoláctví

1. rozhovor s dítětem – žákem

- porozumět individualitě dítěte
- nutné komunikovat přátelsky, bez hodnocení a odsuzování
- hovořit zásadně o konkrétním chování, bez nálepkování dítěte
- nezjišťovat věcnou stránku problému, ale jak ho dítě prožívalo
- zajímat se, jak svoje chování vidí s odstupem, co si o něm myslí teď
- společně hledat cesty k nápravě
- má-li dítě dobrou vůli chovat se lépe, připravit mu pro to podmínky v rodině i ve škole (tato dobrá vůle nesmí být promarněna)

2. rozhovor s rodiči

- vyjádřit porozumění jejich emocím
- vést je k oddělování osobnosti dítěte od jeho konkrétního chování
- vést k porozumění motivaci chování dítěte
- co rodiče mohou nebo dokonce musí udělat ke zlepšení situace
- na konci rozhovoru vždy shrnout, co bylo dohodnuto
- dohodnout se na následném sezení k reflexi, jak dohodnutá opatření fungují případně k hledání dalších možností

KDY INFORMOVAT POLICII ČR, OSPOD

Neomluvenou nepřítomnost **do součtu 12 vyučovacích hodin** řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka, způsob omlouvání jeho nepřítomnosti, upozorní na povinnost stanovenou zákonem a seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii. Odmítnutí či převzetí zápisu se do zápisu zaznamenává. Pokud má žák **víc než 12 neomluvených hodin**, svolává ředitel školy

školní výchovnou komisi. Podle závažnosti absence žáka se jí účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovná poradkyně, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodička prevence, popř. další odborníci. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.

Jestliže se ani po osobní schůzce stále nedaří situaci zlepšit, může škola využít sepsání Individuálního výchovného programu (IVP).

V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka **přesáhne 30 hodin**, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací (např. kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka k návštěvě školy, kopii zápisu z pohovoru, písemné vyjádření výchovného poradce, kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka na výchovnou komisi, kopii zápisu o jednání výchovné komise atp.) orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. V rámci sociálně-právní ochrany se dětmi a mladistvými s opakovanými poruchami závažného rázu zabývají kurátoři pro děti a mládež. Jejich úkolem je v tomto případě řešení případů záškoláctví ve spolupráci s rodiči a se školou. Postupují mj. podle zákona č. 359/1999Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

V případě **opakovaného záškoláctví** v průběhu školního roku, následuje hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR. Problematika záškoláctví je obsažena přímo v trestním zákoně (trestné činy proti rodině a mládeži) nově se uvádí v trestním zákoníku Trestné činy proti rodině a dětem.

Pokud má žák **více zameškaných hodin, které jsou sice omluvené**, ale učitel má podezření na skryté záškoláctví, může tuto informaci konzultovat s pracovníky OSPD.

4. VANDALISMUS

Vandalismus ve školním prostředí se projevuje ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků a žákyň, případně dalších členů školní komunity. Jedná se buď o významné útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky...) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech apod.).

Důvody pro takové chování jsou nejrůznější a pro vypořádání se s jevem je třeba se jimi zabývat v každém konkrétním případě. Jestliže se jedná o záměr a cíl, pak je třeba použít vůči žákyni/žákovi jiné opatření, než když se jedná o snahu na sebe upozornit, vyrovnat se spolužákům a spolužačkám nebo o následek šikany, či její doprovodný projev.

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil. Proto bude po něm škola požadovat náhradu. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák nebo žákyně, je preferován tento způsob náhrady škody. Případně může škodu nahradit jeho zákonný zástupce.

Pokud vznikne škoda na školním majetku je potřeba sepsat o celé záležitosti záznam (kdo, kdy, kde, jak, proč, čím...). **VŽDY JE INFORMOVÁN** ředitel školy, MP, výchovná poradkyně, třídní učitel.

KDY HLÁSIT RODIČŮM?

V případě, kdy způsobená škoda je nepatrná nebo malá (dle platného trestního zákoníku činí výše škody nikoliv nepatrné 5 000,- Kč), je třeba věc oznámit rodičům tehdy, jestliže dítě věc poškodilo úmyslně a nejví žádou snahu o nápravu. V případě škod většího rozsahu nebo škod na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoby v průběhu školní exkurze atd.) oznamujte rodičům vždy.

KDY HLÁSIT POLICII?

V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné poškození

nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci.

KDY HLÁSIT OSPOD?

V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (míru zhodnotí pedagogický tým):

1. Napomenutí třídního učitele
2. Důtka třídního učitele
3. Důtka ředitele školy
4. Podmíněné vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)
5. Vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)

5. KRÁDEŽ

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho, a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

Předmětem krádeže bývá de facto cokoliv, co někdo může potřebovat. Hmotná škoda není vždy rozhodující, protože pro majitele mají některé předměty osobní a emocionální hodnotu.

V případě krádeží není rozhodujícím situačním faktorem čas, jako v případě vandalismu, ale příležitost. Většinou se kradou věci volně položené a nezabezpečené. Čím menší předmět je

a cennější nebo zajímavější, tím je pro zloděje lákavější.

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ KRÁDEŽE:

1. Každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, by měl mít možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelem nebo ředitelkou školy.
2. S náhradou způsobené škody postupujte jako u vandalismu. Preferujte nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – trvejte na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídnul za své chování nějakou kompenzaci.
3. Zákonné zástupce zloděje vyrozumívejte vždy až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly, a to zejména v případě menších dětí
4. O krádeži a jejím šetření proveďte záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím...
5. U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy/šk. zařízení.
6. Dále tuto situaci řeší: Školní poradenské pracoviště (školní metodička prevence, výchovná poradkyně) → PPP (pedagogicko-psychologická poradenství), OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí), Policie ČR

KDY HLÁSIT RODIČŮM?

Rodičům poškozeného vždy ihned, rodičům zloděje rovněž vždy, nicméně mělo by tomu předcházet precizní zjištění příčin. Celá řada dětí krade proto, že je někdo krást poslal a oni z něj mají strach. Není to sice o nic menší krádež, ale je to informace, kterou by rodič měl vědět také.

KDY HLÁSIT POLICII?

V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci.

Důležité upozornění – Škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (míru zhodnotí pedagogický tým):

1. Důtka třídního učitele
2. Důtka ředitele školy
3. Podmíněné vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)
4. Vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)

6. SPEKTRUM PORUCH PŘÍJMU POTRAVY, SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Poruchy příjmu potravy (dále PPP) se často rozvíjejí pomalu a nenápadně, ztracené v nevhodných jídelních návycích vrstevníků a rodiny. Mentální anorexie začíná nejčastěji ve věku třinácti až osmnácti let, mentální bulimie obvykle mezi patnáctým až pětadvacátým rokem věku. PPP patří mezi nejčastější problémy dospívajících dívek a mladých žen.

PPP mohou způsobovat řadu zdravotních komplikací, které souvisí především s váhovým úbytkem a nedostatečnou výživou nebo jsou důsledky zvracení, nadužívání projímadel nebo diuretik.

K rozvoji PPP dochází v případech, že více či méně disponovaný jedinec je vystaven vlivu faktorů, které mohou vést k držení diet a současně některým dalším vlivům, které jsou nebezpečné z hlediska rozvoje jiných duševních poruch.

Sebepoškozování je záměrné a opakované ubližování si ve snaze vypořádat se s nepříjemnými duševními stavy. Projevuje se zraňováním vlastního těla a je signálem vážného psychického problému, jenž postižený nedokáže zvládnout jiným způsobem.

KDY, KOHO A V JAKÉM PŘÍPADĚ INFORMOVAT, POKUD MÁM U ŽÁKA PODEZŘENÍ:

Třídní učitel, výchovné poradkyně a metodička prevence a projednají situaci a následně rodiče informuje třídní učitel.

- Rodiče informujeme vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se. Rodiče informujeme, i když dítě nechodí do školní jídelny.
- Pokud rodiče odmítají řešit situaci, oznamujeme tuto situaci ošetřující dětskému lékaři, popř. OSPD.

MOŽNOSTI A LIMITY PEDAGOGA

Učitel není terapeut, zprostředkuje ale dítěti a rodině zpětnou vazbu o některých jídelních zvyklostech dítěte, může pomoci předcházet šikaně pro fyzický vzhled a výkon (zejména učitelé tělocviku), doporučit, popř. zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem. Opatrně se pouštět do oblasti „zdravé výživy“ a redukce hmotnosti (doporučení mohou být jednostranně, přehnaně interpretována).

SÍŤ PARTNERŮ SPOLUPRÁCE

- Jednotka specializované péče pro PPP PK VFN, Ke Karlovu 11, Praha 2,
tel. 224 965 353
- Ambulance klinické psychologie, Boženy Němcové 585/54, České Budějovice,
tel. 387 878 701
- Dětská psychiatrická klinika, Opařany 121, tel. 381 204 211
- Anabell – občanské sdružení, tel. 848 200 210, posta@anabell.cz
- Linka důvěry, tel. 549 241 010, mob. 608 902 410, help@modralinka.cz,
- Sít' organizace STOB, redukce nadváhy – programy pro rodiny, info@stobklub.cz
- Esence-centrum osobního rozvoje a pomoci, Palackého nám. 3, Dačice,
Mgr. Marie Tůmová, mob. 607 766 846

7. SYNDROM TÝRANÉHO DÍTĚTE – CAN

Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN – Child Abuse and Neglect). Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Statistiky uvádějí, že CAN v ČR trpí v současné době 1–2 procenta dětské populace, což představuje 20–40 tisíc dětí. Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny, pokud jsou k dítěti necitliví a bezohlední a pokud je podřizují nebo využívají k uspokojení vlastních potřeb. Takové chování můžeme chápat jako zneužití fyzické síly nebo psychické nadřazenosti a moci dospělého nad podřízeným a závislým dítětem.

KDO ŘEŠÍ + S KÝM SE SPOLUPRACUJE

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel školy, školní metodička prevence s výchovnou poradkyní, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, pediatrem, orgánem sociálně právní ochrany dítěte.

CÍL INTERVENCE

Cílem musí být předejít vzniku traumatizace dítěte, zabránit pokračování a zabránit rozvoji dlouhodobých zdravotních, sociálních a psychologických následků.

JAK POSTUPOVAT PŘI PODEZŘENÍ NA CAN:

1. Prvním, co musí učitel udělat, je vůbec všimnout si a odhalit to, že dítě nese nějaké stopy týrání (zhoršení prospěchu – žákovi je jedno jakou známku dostane, veselý žák → úzkostný žák, problémy ve vztazích se spolužáky, agresivní chování, změny
2. v pravidelných návycích-stravování, spaní, tělesné známky týrání...)
3. Navázání osobního kontaktu s žákem, rozhovor s žákem (nejlépe třídní učitel). Pokud se nedaří navázat kontakt, je dobré kontaktovat PPP. Jednou z možností je, že učitel žákovi, který se nechce se svým problémem svěřit, doporučí, aby se obrátil na Linku bezpečí. Dítě si může o svém problému po telefonu popovídat anonymně

a záleží jen na něm, zda se během rozhovoru stane důvěřivějším a sdělí na sebe kontakt.

4. Komunikace s ostatními spolužáky nebo sourozenci, zda o příčině problémů nevědí něco bližšího.
5. Rozhovor se zákonným zástupcem. V první fázi by učitel měl po rodiči chtít, aby pouze okomentoval problémy, které učitel u dítěte vypožadoval. Může tak i zjistit skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování než domácí týrání. Anebo může být zájem školy o osud žáka pro zákonného zástupce dostatečnou výstrahou k tomu, aby si uvědomil, že další ubližování dítěti bude mít pro něj vážné následky. Také může z chování rodiče nepřímo poznat, zda v rodině k týrání nedochází.
6. Spolupráce s odborníkem
  - Lékař-pediatr si přeje, aby dítě přišlo v doprovodu rodiče.
  - PPP – sem by mělo dítě jít spolu se zákonným zástupcem, pokud PPP bez účasti rodičů – je považováno toto porušení pravidel za přijatelné. Prioritou je pomoci dítěti za každou cenu.
  - OSPOD – podezření na týrání žáka → situace se nezlepšuje, komunikace
  - s rodiči k ničemu nevede

Týrání svěřené osoby dle ustanovení § 198 trestního zákoníku **spadá mezi trestné činy** vyjmenované jak v nepřekážení trestného činu (§ 367 TZ) tak v neoznámení trestného činu (§368 TZ). **Tím, že nekontaktujeme-li orgány činné v trestním řízení, v případě, že už jsme se hodnověrným způsobem dozvěděli o týrání svěřené osoby, můžeme být sami pachatelé trestných činů překážení a neoznámení trestného činu.**

JAK ŘEŠIT SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ:

Sexuální zneužívání – je každé nepřiměřené vystavení dítěte sexuálnímu činu nebo chování, které vede k uspokojování potřeb zneuživatelé. Pohlavní zneužívání je závažným trestným činem proti lidské důstojnosti, na který se vztahuje povinnost překazit jej (v souladu s trestním zákoníkem). Překazit znamená, že zabráníte páchání nebo dokončení takového jednání (oznámit orgánům činným v trestním řízení).

Dozvíím se: oznámím MP → výchovné poradkyni/ řediteli – kontaktujeme policii a orgán sociálně-právní ochrany dětí **Dítě se mi svěří osobně:**

1. Uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost.
2. Seznámit s tím ředitele školy a metodika prevence, TU (pokud se mu nesvěřil žák osobně).
3. Pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo.
4. Komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a policii.
5. Vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii.
6. Ohlásit na policii.
7. Ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách.
8. Jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit.

Dozvíím se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů: Nejprve přemýšlejte, jestli tomu nasvědčuje i Vaše pozorování. Pokuste se s dítětem navázat rozhovor, ale do ničeho ho nenuťte. Prostředníkovi řekněte, že je důležité, aby za vámi přišlo zneužívané dítě samo. Nevyšetřujte a nijak nepátrejte. Jestliže si nejste jistí, oznamte věc orgánu sociálně-právní ochrany, který ji prošetří.

SÍŤ PARTNERŮ SPOLUPRÁCE

- Dětské krizové centrum, tel: 241 484 149
- Internetová poradna, problem@ditekrize.cz
- Linka bezpečí, tel. 549 241 010, mob. 608 902 410, help@modralinka.cz
- Linka důvěry RIAPS, tel. 222 580 697, linka@mcssp.cz

8. EXTREMISMUS, RASISMUS, XENOFOBIE, ANTISEMITISMUS

Za **extremistické chování** lze považovat takové, které je vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, která směřují proti základům demokratického ústavního státu. U žáků se zpravidla jedná pouze o dílčí postoje a formy podpory, které mají často pouze slabý ideologický základ.

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupin hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Antisemitské jednání je takové, které poškozují objekt židovského charakteru.

KDO ŘEŠÍ:

O výskytu daného jevu musí být informován ředitel školy, metodik prevence, výchovná poradkyně, TU → určení dalšího postupu

POSTUP ŘEŠENÍ:

1. Zjistit hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistit jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.
2. Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
3. Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.
4. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.
5. Zaměřit výuku na tyto problémy. Pozvat experty k diskusi s žáky

6. Informovat rodiče – v případě opakovaných verbálních či vizuálních projevů s možným extremistickým podtextem či v případě odůvodněného podezření na účasti žáka v extremistické partě a v případě užití násilí s extremistickým, rasistickým, antisemitským podtextem.
7. Informovat Policii ČR – v případě podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (míru zhodnotí pedagogický tým):

1. Důtka třídního učitele
2. Důtka ředitele školy
3. Podmíněné vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)
4. Vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)

9. NÁVYKOVÉ LÁTKY (alkohol, tabákové výrobky, omamné látky...)

Alkohol je v Evropě nejrozšířenější návykovou látkou. Rozšířenost pití alkoholu má hluboké společenské a kulturní kořeny. Alkohol je legální drogou, přičemž její dostupnost je v různých zemích upravena odlišně. V České republice je podle zákona možné podávat a prodávat alkohol zletilým osobám, tj. od 18 let věku.

NÁLEZ ALKOHOLU VE ŠKOLE

☐ **Nalezený alkohol v prostorách školy:**

1. Nepodrobuje se žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
2. Oznámení vedení školy
3. Uložení u vedení školy pro případ důkazu
4. Provede se stručný záznam (TU, MP–datum, čas a místo zajištění alkoholu, příp. se uvede jméno svědka)

☐ **Zadržení alkoholu u žáka:**

1. Nepodrobuje se žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. Nálezce oznámí nález vedení školy a zajistí uložení alkoholu u vedení školy.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči, volá lékařskou službu první pomoci.
5. Provede se záznam s vyjádřením žáka (pokud toto jeho stav dovoluje). Záznam obsahuje/datum, místo, čas, jméno žáka – podpis žáka, v případě, že odmítne, uvede pracovník školy tuto skutečnost do zápisu, záznam obsahuje minimálně 2 účastníky
řad pedagogů jako svědků.
6. Záznam se uloží do agendy MP.
7. Vyrozumění zákonného zástupce, v případě opakování – oznámení na OSPOD

8. V případě, že alkohol obsahuje i jiné příměsi, předat tekutinu přivolanému lékaři.
9. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
10. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Závislost na tabáku je nejčastější ve formě cigaret, v poslední době vodních dýmek. Méně časté jsou u nás dýmky a doutníky či jiné exotické formy. Návykovou drogou je nikotin.

NÁLEZ TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ VE ŠKOLE

- Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit.
- Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka
- Záznam založí školní metodická prevence do své agendy.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce o porušení zákazu kouření. Při opakování vyrozumí škola orgán – sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností.

Užívání omamných a psychotropních látek (dále OPL) lze považovat za rizikové chování, na kterém se podílí mnoho faktorů. Vydefinování rizikových faktorů pomáhá najít vhodné a účinné intervence a předcházet hlubším negativním dopadům, které ovlivňují rozvoj osobnosti a uplatnění mladého člověka v životě.

NÁLEZ OPL V PROSTORÁCH ŠKOLY:

1. Látku nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury a ihned informuje vedení školy.
2. V přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Ředitel školy nebo jeho zástupce obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschová do školního trezoru. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

NÁLEZ LÁTKY, KTEROU POVAŽUJEME ZA OPL, U ŽÁKA:

1. Zabavenou látku nepodrobujeme žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. Pokud je podezření, že žák je pod vlivem OPL:
  - Pedagogický pracovník posoudí, zda žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
  - Pokud je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a přivolá lékařskou službu první pomoci.
  - Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, ihned vyrozumí vedení školy.
  - Ředitel školy informuje zákonného zástupce, že žák konzumoval OPL ve škole a je schopen výuky. V případě, že zákonného zástupce nelze kontaktovat, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany vyžadovat pomoc.
3. O nález se ihned informuje ŠMP, výchovná poradkyně, vedení školy.
4. O nález OPL sepiše ŠMP stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo a čas nález a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena nebo který látku odevzdal. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
5. Ředitel školy nebo jeho zástupce o nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
6. Ředitel školy vyrozumí zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají zajištěnou látku výše uvedeným postupem přivolanému lékaři. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

PODEZŘENÍ, ŽE MÁ ŽÁK OPL:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
3. Žáka izolují od ostatních žáků a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem.
4. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.
5. Vždy řeší: ředitel školy, výchovné poradkyně, ŠMP, třídní učitel.
6. Vždy informovat rodiče. Je vhodné informovat i dětského lékaře.
7. V případě, kdy spolupráce s rodiči není efektivní a dítě je ohroženo, má škola povinnost obrátit se na OSPOD s upozorněním na možné ohrožení výchovy dítěte (ustanovení § 201 zákona č. 40/2009 Sb.).
8. Škola má povinnost oznamovat (dle § 10 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí a mládeže) OSPOD, že jde o děti, které jsou ohroženy a jsou uvedeny v § 6 tohoto zákona.
9. V případě užití OPL informovat i Policii ČR.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ (míru zhodnotí pedagogický tým):

1. Důtka třídního učitele
2. Důtka ředitele školy
3. Podmíněné vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)
4. Vyloučení žáka ze školy (jedná-li se o žáka, který již splnil povinnou školní docházku)

10. ÚRAZ, NÁHLÉ ZHORŠENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU

Postup v případě úrazu nebo náhlého zhoršení zdravotního stavu:

- Vyučující zajistí podle svých znalostí a dovedností první pomoc zraněnému nebo nemocnému.
- Věc oznámí zdravotnici Gymnázia, kterou přivolá k události.
- V případě nepřítomnosti zdravotnice, ohlásí událost vedení školy – řediteli nebo zástupkyni Gymnázia.
- Vedení školy nebo zdravotnice rozhoduje o přivolání ZZS – 155, 112.
- Neprodleně po zajištění těchto pokynů, kontaktuje zákonné zástupce žáka, žákyně, aby je informoval o situaci.

PŘÍLOHY

- 1) Záznam o jednání se žákem/žákyní
- 2) Záznam o jednání se ZZ
- 3) Individuální výchovný plán

